

Majandusaasta aruanne

KAITSELIIT

Majandusaasta algus	1. jaanuar 2014. a
Majandusaasta lõpp	31. detsember 2014. a
Registrikood	74000725
Adress	Toompea tn 8, Tallinn 10142 Eesti Vabariik
Telefon	+372 717 9080
Faks	+372 717 9094
Elektronpost	referent@kaitseliit.ee
Kodulehekülg	www.kaitseliit.ee

SISUKORD

KAITSELIIDU TEGEVUSARUANNE	3
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	10
TULEMIARUANNE	10
BILANSS	11
RAHAVOOGUDE ARUANNE	12
NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE	13
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD	14
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	14
Lisa 2 Kaupade ja teenuste müük.....	20
Lisa 3 Saadud toetused ja muud tulud.....	20
Lisa 4 Tegevuskulud.....	21
Lisa 5 Raha	21
Lisa 6 Nõuded ja ettemaksed	22
Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud	22
Lisa 8 Materiaalne põhivara.....	23
Lisa 9 Immateriaalne põhivara.....	24
Lisa 10 Võlad tarnijatele	24
Lisa 11 Võlad töövõtjatele	24
Lisa 12 Maksukohustused.....	25
Lisa 13 Saadud ettemaksed ja muud kohustused	25
Lisa 14 Pikaajalised kohustused	25
Lisa 15 Kasutusrendid.....	26
Lisa 16 Seotud osapooled.....	27
KESKJUHATUSE ALLKIRJAD 2014. MAJANDUSAASTA ARUANDELE	28
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	29
TEGEVUSALADE LOETELU	30

KAITSELIIDU TEGEVUSARUANNE

Kaitseliidu missioon ja eesmärgid

Kaitseliit on Kaitseministeeriumi valitsemisalas tegutsev vabatahtlik, sõjaväeliselt korraldatud, relvi valdav ning sõjaväeliste harjutustega tegelev riigikaitseorganisatsioon, mis täidab temale Kaitseliidu seadusega ja selle alusel pandud ülesandeid.

Kaitseliidu eesmärk on suurendada vabale tahtele ja omaalgatusele toetudes rahva valmisolekut kaitsta Eesti iseseisvust ja põhiseaduslikku korda.

Kaitseliit on alaline, kõrge valmisolekuga vabatahtlik sõjaliselt organiseeritud jõud kõikjal Eestis, eesmärgiga suurendada rahva turvalisust, liita rahvast ja kaitseväge riigi ühiseks kaitseks ning vajadusel kaitsta riiki sõjaliselt.

Kaitseliidu territoriaalne ülesehitus ehk laialdane kohalolek maakondades ning valdades on väärtus, mida tuleb alal hoida ja edasi arendada. Kaitseliit peab kujunema juhtivaks kaitsetahte esindajaks ning edendajaks „koduvaldas“, sh tuleb edasi arendada Kaitseliidu tegevust vastavalt regionaalsetele eripäradele ning teha koostööd teiste jõustruktuuridega, valitsusasutustega, maavanematega, kohalike omavalitsuse üksustega ja teiste partneritega.

Kaitseliit on laiapõhjaline kodanikuühendus, mis pakub oma liikmeskonnale mitmekülgseid osalusvorme. Kaitseliit seob riigikaitsega vabatahtlikke ning ühiskondlikke algatusgruppe ja pakub neile erinevaid võimalusi riigikaitstes osalemiseks.

Kaitseliidul peab olema realistlik, täidetav ja mõõdetav ning territoriaalset eripära arvestav sõjaline ülesandepüstitus. Kaitseliidu sõjalised võimed peavad vastama kaitseväge standarditele, Kaitseliidu struktuur peab olema lihtne ja ülesanded selged. Üksuste relvastamise ja varustamise prioriteetsus peab vastama reageerimiskiirusele.

Kaitseliit arendab oma organisatsiooni kaasaegsete juhtimispõhimõtete alusel administreeritava avalik-õigusliku juriidilise isikuna.

Organisatsiooni juhtimine

Kaitseliidu tegevus on reguleeritud 01.04.2013 jõustunud Kaitseliidu seaduse ja sellel põhinevate õigusaktidega.

Kaitseliidu keskkogu otsusega 31.05.2014 valiti keskjuhatuse liikmeteks Teet Kurs ja Marek Ranne varasemate liikmete Helir-Valdor Seeder'i ja Riho Illak'u asemele.

Kaitseliidu keskkogu otsusega 31.05.2014 valiti vanematekogu liikmeteks Romek Kosenkranius, Jaak Aaviksoo, Kalev Härk, Peeter Tulviste, Tiit Tammsaar ja Merike Jürjo.

Kaitseliidu keskkogu otsusega 31.05.2014 valiti keskrevisjonikomisjoni liikmeks Taavi Mölder varasema liikme Tarmo Leheste asemele ja asendusliikmeks Avo Kalmer varasema asendusliikme Joel Kliiman'i asemele.

Kaitseliidu 2014. aasta tegevus toimus vastavalt Kaitseliidu seadusele, riigikaitse arengukavale 2013–2022 (RKAK), sõjalise kaitse arengukavale 2009–2018 (SKAK), sõjalise kaitse tegevuskavale 2012–2015 (SKTK), Kaitseväge juhataja direktiivile 2014. aastaks, Kaitseliidu ülema käsule 2014. aastaks. Põhieesmärgiks oli püstitatud riigikaitse ülesannete täitmine, mille saavutamiseks erinevad struktuuriüksused ja tegevusvaldkonnad tegid ühiseid koordineeritud pingutusi. Juhtimises rõhutati ülesandepõhise juhtimise olulisust ja usaldusel põhineva detsentraliseeritud juhtimismudeli rakendamise vajadust, mis tagab Kaitseliidu potentsiaali ja vabatahtliku liikmeskonna kompetentside tulemuslikuma rakendamise.

2014. aasta lõpu seisuga oli Kaitseliidus kokku 23 612 liiget, neist 2171 Naiskodukaitse, 2931 Noorte Kotkaste ning 3437 Kodutütarde koosseisus. Tegevliikmeid oli Kaitseliidu malevates 14 395, noorliikmeid 330, toetajaliikmeid 299 ja auliikmeid 29.

Väljaõpe

Väljaõppel on oluline osa täita RKAK 2013–2022 ettenähtud võimete saavutamine. Peamine väljaõppe eesmärk oli Kaitseväge õppuseks „Siil 2015“ ettevalmistamine arendamiseks juhtimisoskuseid ja koostöö toimimist. Malevaid julgustati enam osalema organisatsiooni tegevuse planeerimises, rõhutati regionaalse väljaõppealase koostöö olulisust ning ühiste väljaõppeürituste organiseerimise vajadust.

Kaitseliit osales järgmistel suurematel õppustel ning sõjalis-sportlikel võistlustel:

- maaväge õppus „Kevadtorm 2014“
- rahvusvaheline õppus „SteadFast Javelin 2014“
- Kaitseväge õppus „Siil 2015“
- Kaitseliidu õppus „Orkaan 9“
- Kaitseliidu õppus „Hunt“
- koostöö õppus „Kährik“
- sõjalis-sportlik luurevõistlus „Admiral Pitka luureretk 2014“

Kaitseliit korraldas ja viis läbi 2014. aasta Võidupüha paraadi Valgas ja Maakaitsepäevad maakondades. Võidupüha paraadil Valgas osalesid Valgamaa, Võrumaa, Põlva, Tartu, Järva, Sakala, Harju ja Alutaguse malevate, Naiskodukaitse, Kodutütarde ja Noorte Kotkaste üksused. Läti kaitseväge, Zemessardze (Läti) allüksused, Eestis viibiva USA kompanii kaks rühma, Soome, Taani, Rootsi ja Ühendkuningriigi liputoimkonnad. Kaitseväge, Politsei- ja Piirivalveameti, Kaitseliidu ning Läti Kaitseväge orkestrid. Kokku oli rivis 1300 inimest. Paraadi lõpetas NATO hävitajate ja Eesti Õhuväge lennuvahendite ülelend.

Kaitseliidu koolis viidi läbi sõjaväelise juhtimise õppesuuna täiendõppemooduleid, staabi-, eriala- ja nooremallohvitseride kursuseid, inimressursi arendamise õppesuuna juhtimis- ja õpetamisoskusi ning sotsiaalseid pädevusi arendavaid kursuseid. Kokku osales aasta jooksul kooli poolt korraldatud erinevatel kursustel 647 inimest. Täiendõppe moodulite läbiviimine juba ametikohtadel olevatele juhtidele on saanud positiivse vastukaja ning väärib jätkamist. Distsantsõppe arendamine nõuab senisest suuremat tähelepanu.

Valveteenistus

Kaitseliit tagab Kaitseministeeriumi ja selle valitsemisalas olevate riigikaitse objektide ja vara, Kaitseliidu objektide ning Brüsselis Eesti Vabariigi välisesinduse valve ja kaitse. Valvatavate objektide (45 objekti) valve oli korraldatud 562 valvuriga (2013. aastal 541 valvurit, valvatavaid objekte 43).

Kaitseliidus töötas 2014. aasta alguses 653 valvurit (2013. aastal 565 valvurit), täitmata jäi 25 (2013. aastal vastav näitaja 39) ametikohta enamasti kaadri suure voolavuse tõttu. 2014. aastal lahkus töölt 103 ja tööle võeti 124 valvurit (2013. aastal olid vastavad näitajad 113 ja 137).

Alates 01. jaanuarist 2015 lisandub valveteenistusele Kaitseliidu valveobjektidena 15 maleva staapi valve. Tegevteenistuses olevate korrapidajate ametikohad asendatakse töölepinguliste valvuritega. Sellest johtuvalt suureneb valveteenistuse koosseis 75 inimese võrra.

Uutele töötajatele korraldati 2014. aastal 7 valvuri erialakursust. Valvurid on varustatud kaasaegse relvastuse ja erivahenditega.

Naiskodukaitse

Naiskodukaitse töötas välja oma sümboolika korra, kaasajastas Liiaristi statuudi ning mõlemad dokumendid kinnitati Naiskodukaitse keskkogul. Mentorprogrammi käivitamiseks töötati välja mentorikursuse kava ning viidi läbi esimene kursus. Sümboolikakomisjoni eestvedamisel on väljatöötatud Naiskodukaitse sõrmuse kavand ning soovijatel on võimalik tellida ja kanda Naiskodukaitse sõrmust välismärgina. Koostöös Kaitseliidu kooliga on väljatöötatud ja rakendatud administreerimiskursus Naiskodukaitse vabatahtlikule juhile e-kursusena.

Kokku toimus Naiskodukaitstes 2014. aastal 1224 üritust. Üle-eestiliste kursustena viidi läbi välikoka kursus, rühmaparameediku erialakursus, avalike suhete kursus, lisaks staabiassistentide täiendõpe, välikokkade täiendõpe ning esmaabiinstruktorite õppepäevad. Toimused erialavõistlused esmaabi ja välitoitlustuse valdkondades ning Naiskodukaitse laskevõistlus ja koormusmatk.

Lisaks korraldati üle-eestiline juhtide laager ja Naiskodukaitse spordivõistlus, tähistati Naiskodukaitse aastapäeva. Suuremate projektidena saab välja tuua veteranide toetuseks läbiviidavas Sinilillekampaanias osalemise, laulu- ja tantsupeo toitlustamise, Ukraina sõduritele ja sisepagulastele kudumite kogumise.

Vastavalt Naiskodukaitse arengukavale ning Kaitseliidu ülema aastakäsule viiakse ringkondades läbi baasväljaõppe kursuseid ja erialaväljaõpet ning koolitatakse vabatahtlikke juhte ja instruktoreid.

Kodutütred

2014. aastal kinnitati Kodutütarde sisekord ning muud Kodutütarde tegevust reguleerivad aktid, vaadati üle järgukavad ja erialade kirjeldused. Üheks aasta ülesandeks oli korraldada ringkondades erialalaagreid, et hoogustada erialakatsete sooritamist. Aasta jooksul toimus igas

ringkonnas vähemalt kaks erialalaagrit. Populaarsemad erikatset olid aktivist, laulja, loomatark. Kokku anti välja 313 erikatsemärki.

Aasta oli kuulutatud noortejuhtide aastaks ja seetõttu viidi läbi spetsiaalsed õppelaagrid ja koolitused vabatahtlikele juhtidele. Toimus meeskonnakoolitus, inspiratsioonikoolitus „Armunud elusse“, „Sisekosmoses rändamine“, laagrikasvataja, praktilisi noortejuhi oskusi ja teadmisi andvad koolitused. Samuti „Otsi Otti“ koolitused toimusid nii üleriiklikult kui ka kohtadel.

Väljaõppe üritusi oli kõikides ringkondades kokku 650, üleriigilisi ettevõtmisi 17 ja väliskoostöö üritusi oli kümnekond. Suurema ja uhkeima üritusena toimus liikumisaastale kohaselt Kodutütarde II olümpiamängud. Eriline ja esmakordne oli koostöös Kaitseministeeriumi ning Eesti NATO Ühinguga Valgas toimunud Balti riikide noorteorganisatsioonide ühislaager.

Koostöö teiste asutustega on aasta-aastalt tihenenum. Toimuvad kohalike omavalitsustega ümarlauad, tähtpäeva üritused ja vallapäevad. Naiskodukaitsega koos korraldati mitmeid üritusi nagu ühine suvelaager, ühine spordilaager, moosipäev, talgupäev, orienteerumismäng, meisterdamispäev heategevusloteriiks, matk, linnalahingus osalemine, ekstreemlaager NKKga.

Valmis noorteorganisatsioonide välivormi kavand ning tehti ära eeltööd, et järgmisel aastal alustada näidiskomplektide tootmist.

Noored Kotkad

Noorte Kotkaste tegevuse põhirõhk oli suunatud noortejuhtide koolitamisele. Paljudes malevates lähtuti täiendkoolituse planeerimisel soovist taotleda noorsootöö kutsestandardit. Koolitustöö käigus pöörati suurt tähelepanu inimestele, meeskondade moodustamisele ja eneseanalüüsile, toimusid loodushariduslikud koolitused, arutleti inimõiguste ning vabatahtlike kaasamise teemadel

Üksnes noorematele noorkotkastele toimus esmakordselt vabariiklik matkamäng „Kotkapoeg“ ning vanematele noorkotkastele korraldati võistlus „Alati Valmis!“. Läbi aasta toimus üle-eestiliselt suurusjärgus 20 ettevõtmist noorkotkastele ja noortejuhtidele ning maakondlikult korraldati ligikaudu 500 noortele suunatud sündmust.

Kolme Balti riigi vahel roteeruv NATO teemaline noortelaager toimus Eestis Kaitseliidu noorteorganisatsioonide, Leedu Šaulių Sajunga ja Läti Jaunsardze noorteorganisatsioonide liikmete osavõtul. Laagris osales ligikaudu 100 inimest. Laagri eesmärgiks oli tõsta noorte teadlikkust julgeoleku- ja kaitsepoliitikast, rahvusvahelise julgeoleku väljakutsetest, NATO´st.

Lisaks kodumaal toimunud rahvusvahelisele laagriale käisid noorkotkad välisriikides Noorte Kotkaste organisatsiooni esindamas. Käidi Saksamaal, Norras, Rootsis, Lätis ja Leedus, ühtekokku 12 korral 80 noorteorganisatsiooni liikmega.

Noorte Kotkaste erikatsete märgid läbisid täieliku uuenduse, mille tulemusena tõusis noorkotkaste seas katsete sooritamise motivatsioon. Lisaks tegeleti järgukatsete õppematerjalide koostamisega ja noorteorganisatsioonide ühise välivormi väljatöötamisega.

Noorte Kotkaste keskjuhatuse kehtestas kaasajastatud väljaõppejuhendi, mis tagab allüksustes väljaõppe ühtlasema korralduse.

Tsiviil- ja sõjaline koostöö (CIMIC)

2014. aastal teravnenud julgeoleku olukord suurendas Kaitseliidu tegevuses koostöö osakaalu seniste partneritega. Koostöös välisriikidega muutus 2014. aastal tavapäraseks Eestis baseeruvate välisüksuste osalus siseriiklikkus väljaõppes. Intensiivistus tsiviil-militaar koostöö sisejulgeoleku asutustega ja kohalike omavalitsustega. Eesmärk on korraldada laiapindset riigikaitset tutvustavaid õppepäevi ja arutada kohalike omavalitsuste ning Kaitseliidu rolli selles. RKAK 2013–2022 näeb ette Kaitseliidule regionaalsete kriisikomisjonide töös osalemist, milleks on vajalikud koolitused.

Elanike kaitsetahte suurendamiseks, riigikaitse propageerimiseks ja koostöö parandamiseks kohalike omavalitsustega korraldas Kaitseliit Võidupüha paraadi Valgas, mis oli esmakordselt riigipiiride ülene (Eesti-Läti) ja millel osalesid nelja partnerriigi üksused. Lisaks korraldati Maakaitsepäevad maakondades ja vabatahtlike riigikaitse seminar Tallinnas. Kaitseliit osales aktiivselt üle riigi erinevatel üritustel, tutvustades organisatsiooni ja riigikaitset messil „Teeviit“ ja Tallinna teletorni päeval. Jätkuvalt antakse välja ajakirja Kaitse Kodu!

Traditsiooniliselt osaleb Kaitseliit Kaitseväge poolt korraldatud ettevõtmisel, nagu seda on „Kõikide laste isadepäev“.

Kaitseliit saavutas 2014. aastal esmase võimekuse toota videomaterjale. Selleks on loodud mitmeid Kaitseliitu tutvustavaid või propageerivaid klippe nii kodulehel kui ka sotsiaalmeedias levitamiseks.

Seoses huvi suurenemisega Kaitseliidu vastu on toodetud enam Kaitseliitu tutvustavaid materjale levitamiseks erinevatele olulistele sihtrühmadele. Jätkuvalt on välja antud ajakirja Kaitse Kodu!

Tihe koostöö on 2015. aastal planeeritud naaberriikide Soome, Taani, Läti ja Leeduga. Nende riikidega on sõlmitud konkreetsed koostöökokkulepped, mida uuendatakse igal aastal. Koostöö toimub samuti Rootsi, Norra, Gruusia, USA ja Poolaga. Koostööürituste hulk struktuuriüksuste tasandil on samuti suurenenud. Koostöös Läti ja Leeduga on lisaks koostöökokkuleppes fikseeritud üritustele üksteise militaar-sportlikel mängudel ja võistlustel ning aastapäevaüritustel osalemine.

Kuigi Kaitseliit on Eesti piires laiapindne riigikaitseorganisatsioon ja seda peetakse tsiviil- ja sõjalise koostöö organisatsiooniks, tuleb tulenevalt vajadusest ja ülesannetest muuta vastav koostöö süsteemsemaks.

2015. aastal möödub 25 aastat Kaitseliidu taastamisest. Liikmeskonna motiveerimise ning väheaktiivsete liikmete aktiveerimise kavade raames on Kaitseliidul kavas korraldada 1990. aastal organisatsiooniga liitunud kaitseliitlastele kokkutulek.

Investeeringud

Kaitseliidu keskjuhatuse kehtestas 2013. aastal Kaitseliidu kinnisvara ressursipõhise arengukava 2013–2016, milles kirjeldatud investeeringud lähtuvad Kaitseliidule RKAK 2013–2022 investeeringute plaanis eraldatavast ressursist.

Suurematest ehitustöödest valmis 2014. aastal Valgamaa maleva staabi- ja tagalakeskus. Kehtestati Saaremaa maleva staabi- ja tagalakeskuse detailplaneering ning jätkus Harju maleva

staabi- ja tagalakeskuse detailplaneeringu koostamine. Uutest detailplaneeringutest alustati Võrumaa maleva staabi- ja tagalakeskuse detailplaneeringuga.

Kaitseliit on aktiivselt osalenud Kaitseministeeriumi koordineerimisel teostava Kikepera harjutusvälja ehitusprotsessis. 2014. aastal valmis Lutsu laskevälja I etapp ja 2015. aastal valmivad täiendavalt Lutsu laskevälja objektid ja Lääne maleva Piirsalu 300 m lahtise täisohualaga välilasketiiru detailplaneering.

Uue ja samas ajutise meetmena kasutas Kaitseliit aktiivselt Keskkonnainvesteeringute Keskuse toetust endiste nõukogude armee sõjaväeosade varemete lammutamiseks, mis paiknesid Kaitseliidu kinnisasjadel. Lammutati amortiseerunud ehitisi kuuel kinnisasjal üle Eesti (Läänemaal Kiltsis, Raplamaal Pahklas, Järvamaal Nurmsis, Jõgevamaal Utsalis, Tartumaal Kardlas, Lääne-Virumaa Rutjas). Kaitseliidu finantseerimisel teostati lammutustööd Räpinas Võhandu tn 18 kinnisasjal.

Olulisematest ehitusprojektidest on 2015. aasta planeeritud koostada Sakala maleva staabi- ja tagalakeskuse ehitusprojekt ning alustada Saaremaa maleva staabi- ja tagalakeskuse eskiisprojekti ja Harju maleva tagalakeskuse eskiisprojekti koostamist.

Seoses uue RKAK 2017–2026 koostamisega planeeritakse koostada 2015. aasta Kaitseliidu kinnisvara arengukava 2017–2020.

Sisekontrollisüsteem

Sisekontrollisüsteemi oluliseks komponendiks on revisjonikomisjonid. Igas struktuuriüksuses, kus on täisealine liikmeskond, on revisjonikomisjon, kes teostab oma struktuuriüksuses järelevalvet kodukorras toodud ulatuses. Aruanded esitatakse Kaitseliidu keskrevisjonikomisjonile, kus neid omakorda analüüsitakse ning esitatakse keskkogule.

Kaitseliidu sisekontrollisüsteemi toimimisel on oluline koht info- ja julgeolekuosakonnal, kes teostab järelevalvet. Sellega on tagatud juhtimisprotsessidest ja Kaitseliidu ülema käsu täitmisest tulenevate mittevastavuste operatiivne hindamine ja järelevalve.

Sisekontrolli tegevusse on kaasatud Kaitseministeeriumi ja Kaitseväge peastaabi siseauditiosakonnad. Koostöö on regulaarne ning on suunatud tänapäevaste sisekontrollisüsteemi osiste väljaarendamisele, ajakohastamisele ja järelevalve meetodite ühtlustamisele.

Tegevusvaldkonna areng ja majandustulemused

Eesti Vabariigi 2014. aasta eelarves moodustasid sõjalise riigikaitse kulutused tervikuna kokku 1,98% sisemajanduse koguproduktist.

Kaitseliidule eraldati sihtotstarbelise toetusena sõjalise riigikaitse eelarvest 2014. aastal 7,9% ehk 30,5 mln eurot. Kui Eesti SKP kasvas 2014. aastal 2,1%, siis sihtotstarbelise eraldisena Kaitseliidule eraldatav summa kasvas võrreldes 2013. aastaga 15%. Kaitseministeeriumi valitsemisala eelarve osakaal tervikuna kasvas 2014. aastal 6,3%.

Kui 2013. aastal eraldati Kaitseliidule sihtotstarbelise toetusena 2013. aasta riigieelarvest 26,5 mln eurot ehk 0,35% ning sõjalise riigikaitse eelarvest moodustas Kaitseliidule sihtotstarbelise toetusena eraldatav finantsressurss 7,9%, siis 2014. aastal Kaitseliidu osa 2014. aasta riigieelarve seaduses 30,5 mln eurot, mis on 0,36% riigieelarve kuludest.

FINANTSNÄITAJAD (tuhandetes eurodes)	2010	2011	2012	2013	2014
Tegevustulud	20 935	24 915	24 347	29 725	32 300
Tegevuskulud	18 972	21 451	22 990	25 597	29 938
Finantstulud ja -kulud	51	35	18	4	3
Aasta tulem	2 014	4 042	1 375	4 132	2 365
Eelarve maht	18 096	21 486	25 630	29 214	33 421
Bilansimaht	23 680	26 150	28 835	33 335	36 357
Käibevarad	6 045	3 515	5 885	7 198	8 840
Põhivarad	17 635	22 635	22 950	26 137	27 517
Lühiajalised kohustused	3 664	2 012	3 341	3 774	4 443
Pikaajalised kohustused	221	301	282	217	205
Netovara	19 795	23 837	25 212	29 344	31 709
SUHTARVUD					
Tegevuskulud / tegevustulud	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Tegevustulude muutus eelmise perioodiga (%)	-11,3	19,0	-2,3	22,1	8,7
Tegevuskulude muutus eelmise perioodiga (%)	-18,7	13,1	7,2	11,3	17,0
Eelarvemahu muutus eelmise perioodiga (%)	-4,4	18,7	19,3	14,0	14,4
Bilansimahu muutus eelmise perioodiga (%)	-1,4	10,4	10,3	15,6	9,1
Maksevõime tase (käibevarad / lühiajalised kohustused)	1,6	1,7	1,8	1,9	2,0
Võlakordaja (kohustused / bilansimaht)	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
MUUD NÄITAJAD					
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	972	975	975	1 001	1 065
sh tegevvälased	232	227	223	216	209
sh valvurid	573	563	527	541	562
Keskmine kuutöötasu (eurodes)	654	723	813	863	917
Kaitseliidu liikmeskond kokku	20 972	21 679	22 507	22 882	23 612
sh kaitseliitlaste arv	12 691	13 264	13 814	14 138	15 073
tegevliikmed	12 187	12 739	13 262	13 564	14 395
noorliikmed	213	233	264	271	330
toetajaliikmed	254	254	256	271	299
auliikmed	37	38	32	32	29
liikmestaatus peatatud	-	-	-	-	20
sh nais- ja noorteorganisatsioonide liikmete arv	8 281	8 415	8 693	8 744	8 539
naiskodukaitsjad	1 610	1 747	1 834	2 011	2 171
kodutütred	3 474	3 574	3 547	3 548	3 437
noored kotkad	3 197	3 094	3 312	3 185	2 931

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

TULEMIARUANNE

tuhandetes eurodes, aasta kohta

	2014	2013	Lisad
Tegevustulud	32 300	29 725	
Kaupade ja teenuste müük	575	465	2
Saadud toetused	31232	28 927	3
Muud tulud	493	333	3
Tegevuskulud	-29 938	-25 597	
Antud toetused	-207	-39	4
Tööjõukulud	-16 957	-14 514	4
Majandamiskulud	-8 036	-6 952	4
Põhivara amortisatsioon ja väärtuse langus	-2 624	-2 218	6,7,8
Muud kulud	-2 114	-1 874	4
Tegevustulem	2 362	4 128	
Finantstulud ja -kulud	3	4	
Tulu hoiustelt	3	4	
Aruandeperioodi tulem	2 365	4 132	

BILANSS

tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember

	31.12.2014	31.12.2013	Lisad
VARAD KOKKU	36 357	33 335	
Käibevara kokku	8 840	7 198	
Raha	8 602	7 156	
Nõuded ja ettemaksed	230	32	5
Varud	8	10	
Põhivara kokku	27 517	26 137	
Kinnisvarainvesteeringud	242	448	6
Materiaalne põhivara	27 271	25 668	7
Immateriaalne põhivara	4	21	8
KOHUSTUSED JA NETOVARA KOKKU	36 357	33 335	
Lühiajalised kohustused kokku	4 443	3 774	
Võlad ja ettemaksed			
Võlad tarnijatele	746	627	9
Võlad töövõtjatele	156	174	10
Maksukohustused	30	16	11
Saadud ettemaksed	3 511	2 957	12
Pikaajalised kohustused kokku	205	217	13
Netovara kokku	31 709	29 344	
Netovara	31 709	29 344	
Akumuleeritud tulem	31 709	29 344	

RAHAVOOGUDE ARUANNE

tuhandetes eurodes, aasta kohta

	2014	2013	Lisad
Rahavood põhitegevusest			
Tegevustulem	2 362	4 128	
Korrigeerimised:			
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	2 624	2 218	6,7,8
Käibemaksukulu põhivara soetuseks	701	621	4
Antud mitterahaline sihtfinantseerimine	160	1	7
Saadud mitterahaline sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-844	-2 527	3
Kasum põhivara müügist	-489	-325	3
Korrigeeritud tegevustulem	4 514	4 116	
Käibevarade netomuutus	-45	17	
Kohustuste netomuutus	585	174	
Rahavood põhitegevusest kokku	5 054	4 307	
Rahavood investeerimistegevusest			
Materiaalse (ja immateriaalse) põhivara soetus kokku	-4 145	-3 701	
Laekunud põhivara müügist (v.a finantsinvesteeringud ja osalused)	534	720	
Laekunud intressid	3	4	
Rahavood investeerimistegevusest kokku	-3 608	-2 977	
Puhas rahavoog	1 446	1 330	
Raha ja selle ekvivalendid perioodi alguses	7 156	5 826	
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpus	8 602	7 156	
Raha ja selle ekvivalentide muutus	1 446	1 330	

NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE

tuhandetes eurodes, aasta kohta

	Kapital	Eelmiste aastate tulem	Netovara kokku
Seisuga 31.12.2012	5 543	19 669	25 212
Aruandeaasta tulem	0	4 132	4 132
Seisuga 31.12.2013	5 543	23 801	29 344
Aruandeaasta tulem	0	2 365	2 365
Seisuga 31.12.2014	5 543	26 166	31 709

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Kaitseliidu raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavalt Eesti heale raamatupidamistavale ja kasutades soetusmaksumuse meetodit, v.a juhtudel, kui arvestuspõhimõtetes alljärgnevalt on kirjeldatud teisiti. Eesti hea raamatupidamistava on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev raamatupidamistava, mille põhinõuded kehtestatakse raamatupidamise seadusega ning mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna juhendid ning riigi, riigiraamatupidamiskohustuslaste, kohaliku omavalitsuse üksuste, muude avalik-õiguslike juriidiliste isikute ning teiste raamatupidamiskohustuslaste, kelle üle eelnimetatud isikutel on otseselt või kaudselt või teiste valitseva või olulise mõju all olevate isikute kaudu valitsev mõju, puhul ka riigi raamatupidamise üldeeskirjas sätestatud nõuded.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud tuhandetes eurodes.

Kaitseliit on iseseisev avalik-õiguslik juriidiline isik, kes on vastavalt raamatupidamise seadusele kohustatud koostama lõppenud majandusaasta kohta majandusaasta aruande.

Järgnevalt on välja toodud peamised arvestuspõhimõtted ja hindamisalused.

Välisvaluuta arvestus

Raamatupidamisaruande esitusvaluutaks on euro, kõiki teisi valuutasid loetakse välisvaluutaks.

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel võetakse aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtivad Euroopa Keskpannga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustused hinnatakse bilansipäeva seisuga ümber eurodesse bilansipäeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpannga valuutakursside alusel.

Ümberhindamise tulemusena saadud kursikasumid ja -kahjumid kajastatakse aruandeperioodi tulemiaruanandes, kusjuures tegevustuludes ja -kuludes kajastatakse valuutakursi kasumid ja kahjumid, mis on seotud tarnijate ja ostjate arveldustega, muud valuutakursist tulenevad erinevused kajastatakse aga finantstuludes ja -kuludes.

Tulu kajastamine

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtusel. Kui tasumine toimub tavatingimustest pikema perioodi jooksul, kajastatakse tulu saadava tasu nüüdisväärtuses.

Kaupade müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav.

Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel või juhul, kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist. Tulu pikema perioodi jooksul osutatavate teenuste müügist kajastatakse lähtuvalt osutatava teenuse valmidusastmest bilansipäeval, eeldusel, et teenuse osutamist hõlmava tehingu lõpptulemust (so tehinguga seotud tulused ja kulusid) on võimalik usaldusväärselt prognoosida ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt, lähtudes sisemisest intressimäärast.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimist kajastatakse bilansis esmakordselt raha ülekandmisel või laekumisel või sihtfinantseerimisega seotud nõuete, kohustuste, tulude ja kulude arvelevõtmise kuupäeval. Sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna tegevuskulude tegemise või põhivara soetamise perioodil, kui sihtfinantseerimise tingimustega ei kaasne sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk. Mittesihotstarbelist finantseerimist kajastatakse tuluna hetkel, kui toetus on laekunud.

Sihtfinantseerimise kajastamisel eristatakse tegevuskulude ja põhivara sihtfinantseerimist. Tegevuskulude katteks saadud sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist. Põhivara sihtfinantseerimise põhitingimuseks on, et Kaitseliit toetuse saajana peab ostma, ehitama või muul viisil soetama teatud põhivara. Sihtfinantseerimist põhivara soetamiseks kajastatakse tuluna toetuse saamise tekkepõhisel momendil st põhivara soetamise perioodis. Sihtfinantseerimise korral põhivara soetamiseks võetakse vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses, saadud sihtfinantseerimine aga kajastatakse samal ajal tuluna. Sihtfinantseerimise arvel soetatud põhivara soetusmaksumus kajastatakse vastavalt põhivaraobjekti kuuluvusele kas materiaalse või immateriaalse põhivarana.

Kui sihtfinantseerimisega seotud kulutused on tehtud või põhivara soetatud ja puudub sisuline toetuse laekumata jäämise risk, kuid toetus on veel laekumata, kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna ja nõudena. Kui sihtfinantseerimine on küll laekunud, kuid selle arvel ei ole veel kulutusi tehtud või põhivara soetatud, kajastatakse saadud vahendid ettemaksena bilansikirjel "Saadud ettemaksed"

Mitterahalist sihtfinantseerimist kajastatakse saadud kaupade ja teenuste õiglasest väärtusest. Teiselt avaliku sektori üksuselt mitterahalise sihtfinantseerimisena saadud põhivara kajastatakse õiglasest väärtusest või kui see ei ole teada, üleandja poolt näidatud jääkväärtusest.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ning raha ekvivalentidena kajastatakse raha kassas ja pangas. Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid põhitegevusest kaudsel meetodil. Investeeringu- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Raha ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes lühiajalisi (kuni 3-kuulise tähtajaga soetatud) kõrge likviidsusega investeeringuid, mida on võimalik konverteerida teadaoleva summa raha vastu ning mille puhul puudub oluline turuväärtuse muutuse risk, sh kassas ja panga arvelduskontodel olev raha, mille kasutamisel ei esine olulisi piiranguid, kuni 3-kuulised tähtajalised deposiidid ning rahaturufondi osakud.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuded ostjate vastu, viitlaekumised ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded (sh laenunõuded, deposiidid) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuvas summas. Pikaajaliste finantsvarade korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse finantsvara algelt arvele saadaoleva tasu õiglasest väärtusest, arvestades järgmistel perioodidel intressitulu sisemise intressimäära meetodil. Pikaajalised intressi mitteteenivad nõuded kajastatakse nõude nüüdisväärtuses, kasutades diskontomäära 4% aastas.

Laekumata nõudeid hinnatakse individuaalselt, iga arve laekumise tõenäosust käsitletakse eraldi. Nõude hindamisel võetakse arvesse nii bilansipäevaks teadaolevaid kui ka bilansipäevajärgseid, kuni aruande koostamiseni selgunud asjaolusid, mis võivad mõjutada nõude laekumise tõenäosust. Nõuete allahindlust kajastatakse, kui esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et kõik nõuete summad ei laeku vastavalt nõuete esialgsetele lepingutingimustele.

Asjaoludeks, mis viitavad võimalikule nõuete väärtuse langusele, on võlgniku pankrot või olulised finantsraskused ning maksetähtaegadest mittekinnipidamine.

Ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud nõuded kantakse kuludesse.

Allahindlus kajastatakse tulemiaruanDES kuluna järgmistel ridadel:

“muud tegevuskulud” – nõuded ostjate vastu ja muud põhitegevusega seotud nõuded;

“finantstulud ja -kulud” – lühiajalised investeerimistegevusega seotud nõuded;

“finantstulud ja -kulud” – pikaajalised investeerimistegevusega seotud nõuded.

Nõuet loetakse lootusetuks, kui maleva juhatuse hinnangul puuduvad võimalused nõude kogumiseks. Nõuded, mille summa on suurem kui 2 000 eurot, suunatakse läbivaatamiseks ja otsustamiseks keskjuhatusele. Otsuse kinnitab keskjuhatuse. Lootusetud nõuded kantakse bilansist välja.

Intressitulu nõuetelt kajastatakse tulemiaruanDES real “finantstulud ja -kulud” (“muud finantstulud ja -kulud”, kui tegemist on lühiajaliste nõuetega, ning “finantstulud ja -kulud muudelt pikaajalistelt finantsinvesteeringutelt”, kui tegemist on pikaajaliste nõuetega).

Varud

Varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb varude ostuhinnast, ostuga kaasnevast tollimaksust ja soetamisega otseselt seotud veokuludest, millest on maha arvatud hinnaalandid.

Varude kuludes kajastamisel ja varude bilansilise väärtuse arvutamisel kasutatakse FIFO meetodit.

Varud hinnatakse bilansis, lähtudes sellest, mis on madalam – kas soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Varude allahindlusi nende neto realiseerimisväärtusele kajastatakse aruandeperioodi kuluna ja kajastatakse tulemiaruanDES real “majandamiskulud”.

Kaitseotstarbelised varud, mida kasutatakse ainult militaareesmärkidel, kajastatakse soetamisel kuluna. Laos ja kasutuses olevate varude koguse ja asukoha kohta peetakse bilansivälist arvestust.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringuks loetakse ainult sellist maad või hoonet või osa hoonest, mida renditakse välja avalikku sektorisse mittekuuluvale üksusele renditulu teenimise eesmärgil või hoitakse turuväärtuse tõusmise eesmärgil ja mida ükski avaliku sektori üksus ei kasuta oma põhitegevuses.

Kinnisvarainvesteering võetakse bilansis algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seotud kulutusi. Kinnisvarainvesteeringu edasisel kajastamisel lähtutakse soetusmaksumuse meetodist, mis tähendab, et kinnisvarainvesteeringute

kajastamisel rakendatakse samu arvestuspõhimõtteid, mida kasutatakse materiaalse põhivara arvestuses.

Kulumi normid kinnisvarainvesteeringutele aastas on järgmised:

Hooned	2-5%
Rajatised	2,5-10%

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid hinnangulise kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 2 000 eurost, välja arvatud maa, mis võetakse soetusmaksumuses arvele olenemata maksumusest.

Madalama soetusmaksumusega või lühema kasuliku elueaga varaobjektid kajastatakse varudes ja kantakse kasutusse võtmisel kuluks ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Põhivara soetusmaksumusse ei kapitaliseerita tagasisaamisele mittekuluvaid makse ja lõive.

Avalikust sektorist tasuta saadud vara kajastatakse vastavalt vara väärtusele põhi- või väheväärtusliku varana jääkmaksumuses.

Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kapitalirendile võetud materiaalse põhivara arvestus toimub sarnaselt ostetud põhivaraga.

Arvelevõetud materiaalse põhivaraga seotud hilisemad väljaminekud (näiteks mõne varaobjekti teatud osade asendamine) lisatakse varade bilansilisele väärtusele siis, kui on täidetud järgmised kriteeriumid: (a) on tõenäoline, et Kaitseliit saab sellest tulevikus majanduslikku kasu ning (b) nende soetusmaksumust on võimalik usaldusväärset mõõta. Asendatud osad kantakse bilansist välja. Kõik teised väljaminekud kajastatakse kuludena perioodil, mil vastavad kulutused tehti.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast. Olulise lõppväärtusega varaobjektide puhul amortiseeritakse kasuliku eluea jooksul kulusse ainult soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahelist amortiseeritavat osa. Juhul, kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine.

Kulumi normid aastas on materiaalse põhivara gruppidele järgmised:

Hooned	2-5%
Rajatised	2,5-10%
Masinad ja seadmed	10-20%
Arvutustehnika	33-50%
Sõidukid ja inventar	20%
Kaitseotstarbeline	10-20%

Maad ja kunstiväärtusi, mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei amortiseerita.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning määratakse ka vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsioonimäärad.

Vara hakatakse amortiseerima alates selle kasutuselevõtmise kuust ning lõpetatakse selle täieliku amortiseerumise või kasutusest eemaldamise kuule eelneval kuul. Kui 100%-liselt amortiseerunud vara on veel kasutuses, kajastatakse nii soetusmaksumust kui ka kogunenud kulumit bilansis seni, kuni vara on lõplikult kasutusest eemaldatud. Kui ilmneb, et vara tegelik kasulik tööiga on oluliselt erinev esialgselt hinnatust, muudetakse amortisatsiooniperioodi.

Kaitseotstarbelist põhivara, mida kasutatakse ainult militaareesmärkidel, hakatakse erandina amortiseerima alates selle soetamise kuust. Samaaegselt alustatakse vastava vara bilansivälist arvestust olemasolu ja asukoha jälgimiseks (koos varudega).

Materiaalse põhivara amortisatsioonimeetodid, -normid ja lõppväärtused vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpul ja kui uued hinnangud erinevad eelnevatest, kajastatakse muutused raamatupidamislike hinnangute muutustena, st edasiulatuvalt.

Põhivara ümberhindlusena võetakse olenemata tähtjast arvele peremehetuks tunnistatud vara ja maakatastrisse kantud maad, mida ei ole ükski avaliku sektori üksus varem bilansis arvele võtnud. Maa hinnatakse ümber kehtiva maa maksustamishinna järgi. Juhul kui ümberhindluse tagajärjel vara bilansiline maksumus suureneb, kajastatakse vahet uue ja vana bilansilise maksumuse vahel netovaras kirjel „Põhivara ümberhindluse tulem”.

Varade väärtuse teste ei tehta ega kajasta varade väärtuse langust kaetavale väärtusele avaliku teenuse osutamiseks vajalike põhivarade puhul, kui vara väärtus ei ole langenud selle rikkemise või muul põhjusel osaliselt või täielikult kasutusest eemaldamise tõttu.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamisel või siis, kui Kaitseliit ei eelda selle vara kasutamist või müügist enam majandusliku kasu saamist. Materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse selle perioodi, millal kajastamine lõpetati, tulemiaruanDES.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalse põhivarana kajastatakse füüsilise substantsita vara, kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 2 000 eurost.

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidi kajastatakse immateriaalset põhivara bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit.

Amortisatsioonimäär on immateriaalsele põhivarale 30% (arvutitarkvara litsentsid).

Muutused eeldatavas kasulikus elueas või vara tulevase majandusliku kasu ajalisel struktuuris kajastatakse vastavalt kui muutusi amortisatsiooniperioodis ja -meetodis ehk kui muutust raamatupidamislikes hinnangutes.

Finantskohustused

Finantskohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantskohustuse eest saadud tasu õiglane väärtus. Edaspidi kajastatakse finantskohustusi nende korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivset intressimäära. Tehingukulud võetakse arvesse efektiivse intressimäära arvutamisel ning kantakse kulusse finantskohustuse eluea jooksul.

Finantskohustustega kaasnev intressikulu kajastatakse tulemiaruanDES real “Finantstulud ja -kulud”, v.a need intressikulud, mis on seotud omatarbeks ehitatava materiaalse põhivara finantseerimisega (alates ehitustegevuse algusest kuni valmis vara vastuvõtmiseni).

Rendiarvestus

Kapitalirendina kajastatakse selliseid renditehinguid (sh hoonestusõiguse leping maa rendi osas), mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Kõiki ülejäänud renditehinguid kajastatakse kasutusrendina.

Kapitalirendi tingimustel soetatud vara kajastatakse rentniku bilansis miinimumrendimaksete nüüdisväärtuses, juhul kui viimane on madalam. Kapitalirendi tingimustel soetatud varade amortisatsiooniperioodiks on vara kasulik tööiga või rendiperiood, olenevalt sellest, mis on lühem.

Kapitalirendi tingimustel müüdud vara kajastatakse rendileandja bilansis nõudena kapitalirenti tehtud netoinvesteeringu summas. Rendimaksud jagatakse finantskuluks/-tuluks ja rendikohustuse/-nõude tasumiseks selliselt, et intressimäär oleks igal ajahetkel sama.

Kasutusrendi puhul kajastab renditavat vara oma bilansis rendileandja. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt rendileandja poolt tuluna ning rentniku poolt kuluna.

Netovara

Kapitalina on kajastatud enne Kaitseliidu seaduse jõustumist Kaitseliidu omandis olnud varasid. Akumuleeritud ülejääk sisaldab eelmiste perioodide ja aruandeperioodi tulemit, ümberhinnatud põhivara uut soetusmaksumust ja sihtfinantseerimise arvestuspõhimõtete muutuse tulemit.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansipäeva ja aruande koostamispäeva vahel, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud.

Seotud osapooled

Kaitseliit loeb seotud osapoolteks Kaitseliidu keskorganite (keskkogu, vanematekogu, keskjuhatus, keskrevisjonikomisjon) liikmeid ja nende lähedasi pereliikmeid ning nimetatud isikute poolt kontrollitavaid või nende olulise mõju all olevad ettevõtteid.

Lisa 2 Kaupade ja teenuste müük

Kaitseliidu müügitulu jaguneb geograafiliste alade ja tegevusalade lõikes järgmiselt:

tuhandetes eurodes, aasta kohta

Geograafilised piirkonnad	2014	2013
Eesti	454	367
Belgia	121	98
Kokku	575	465

Tegevusalad	2014	2013
Üür ja rent	115	138
sh hoonestusõiguse seadmine	12	12
Muu toodete ja teenuste müük	460	327
sh valveteenused	121	98
väljaõppeteenused	69	59
trükiste ja reklaami müük	5	5
Kokku	575	465

Lisa 3 Saadud toetused ja muud tulud

Saadud toetused

tuhandetes eurodes, aasta kohta

	2014	2013
Eraldised riigieelarvest	29 917	26 263
Kodumaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	247	31
sh Keskkonnainvesteeringute Keskus SA	164	8
Välismaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	11	11
Saadud varad Kaitseväge asutustelt	844	2 527
Saadud liikmemaksud	89	78
Muud toetused ja annetused	124	17
Saadud toetused kokku	31 232	28 927

Muud tulud

tuhandetes eurodes, aasta kohta

	2014	2013
Kindlustushüvitised	0	7
Muud kahjuhüvitised	4	1
Tulud vara müügist	489	325
Muud tulud kokku	493	333

Lisa 4 Tegevuskulud

Antud toetused

2014. aastal eraldati vastavalt väljaõppeürituste läbiviimise lepingutele 45 tuhat eurot (2013. a 33 tuhat eurot) ja muudeks toetusteks 1 tuhat eurot (2013. a 5 tuhat eurot).

2014. aastal võõrandati üks rajatis jääkmaksumusega 160 tuhat eurot ja tagastati kaitseotstarbelise vara moderniseerimise käigus kasutuselolev vara jääkmaksumusega 1 tuhat eurot (2013. a 1 tuhat eurot).

tuhandetes eurodes, aasta kohta

	2014	2013
Tööjõukulud kokku	16 957	14 514
Töötasu	12 564	10 753
Erisoodustused	77	67
Maksukulud	4 316	3 694
Majandamiskulud kokku	8 036	6 952
Administreerimiskulud	535	476
Lähetuskulud	190	208
Koolituskulud	102	83
Kinnistute, hoonete majandamiskulud	1 618	1 544
Sõidukite majandamiskulud	1 350	1 313
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	440	431
Inventari majandamiskulud	491	474
Toiduained ja toitlustusteenused	798	610
Õppevahendite ja koolituse kulud	780	797
Kaitseotstarbelise varustuse ja materjalikulud	1 478	566
Eri- ja vormiriietuse kulud	121	121
Muud majandamiskulud	133	329
Muud kulud kokku	2 114	1 874
Maksud, lõivud, trahvid	2 114	1 873
sh käibemaks	1 360	1 194
käibemaks põhivara soetuseks	701	621
muud maksud ja lõivud	53	58
Muud tegevuskulud	0	1
sh ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	0	1

Kaitseliidu keskmine koosseisuline töötajate arv 2014. aastal oli 1064 (2013. a 1001).

Kaitseliidu koosseisulistele töötajatele maksti töötasu 12 564 tuhat eurot (2013. a 10 364 tuhat eurot).

Lisa 5 Raha

tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember

	2014	2013
Raha pangas	8 602	7 156

Lisa 6 Nõuded ja ettemaksed

tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember

	2014	2013
Ostjate laekumata arved	27	40
Ebatõenäoliselt laekuvad arved	-1	-11
Nõuded ostjate vastu kokku	26	29
	2014	2013
Ebatõenäoliselt laekuvad arved perioodi alguses	-11	-11
Ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõuded	0	-1
Lootusetuks tunnistatud nõuded	10	1
Ebatõenäoliselt laekuvad arved perioodi lõpuks	-1	-11
	2014	2013
Nõuded toetuste eest	47	1
Nõuded müüdud põhivara eest	151	0
Nõuded töövõtjate vastu	3	2
Maksude ettemaksed	3	0
Ettemaksed ja muud nõuded kokku	204	3

Kirje „Nõuded toetuste eest“ kajastab Sotsiaalkindlustusameti ja Keskkonnainvesteeringute Keskus SA poolt määratud toetust.

Kirje „Nõuded töövõtjate vastu“ kajastab kinnipidamisi töötasust telefoni-, toitlustus- ja kütusekulude eest.

Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud

tuhandetes eurodes, aasta kohta

	Maa	Ehitised	Kokku
31.12.2013			
Soetusmaksumus	222	284	506
Kogunenud kulum	0	-58	-58
Jääkväärtus	222	226	448
Müük			
Soetusmaksumus	-60	-163	-223
Amortisatsioonikulu	0	26	26
Jääkväärtus	-60	-137	-197
Kogunenud kulum	0	-9	-9
31.12.2014			
Soetusmaksumus	162	121	283
Kogunenud kulum	0	-41	-41
Jääkväärtus	162	80	242
		2014	2013
Kinnisvarainvesteeringutelt teenitud renditulu		40	52
Kinnisvarainvesteeringute otsesed haldamiskulud		25	17

Kinnisvarainvesteeringuna on kajastatud hoonestusõiguse seadmise lepingute alusel viis objekti jääkväärtuses 116 tuhat eurot (2013.a 116 tuhat eurot), maa ja hoonete osad 87 tuhat eurot (2013. a 230 tuhat eurot), mida renditakse välja avalikku sektorisse mittekuuluvatele üksustele, ning maad ja hoonete osad, mida ei kasutata, vaid hoitakse turuväärtuse tõusmise eesmärgil 39 tuhat eurot (2013.a 102 tuhat eurot).

2014. aastal saadi kinnisvarainvesteeringutelt hoonestusõiguse tulu 12 tuhat eurot (2013. a 12 tuhat eurot) ja renditulu 28 tuhat eurot (2013. a 40 tuhat eurot).

2014. aastal müüdi seitse kinnistut, 2013. aastal toimus neli kinnisvarainvesteeringute müügitehingut.

Lisa 8 Materiaalne põhivara

tuhandetes eurodes

	Maa	Hooned ja rajatised	Kaitseotstarbeline põhivara	Masinad ja seadmed	Muu põhivara	Lõpetamata tööd ja ettemaksetes	Kokku
Jääkväärtus 31.12.2013. a	1 410	17 558	1 182	2 980	280	2 258	25 668
Soetused ja parendused	67	1 299	0	588	41	1 522	3 517
Saadud mitterahaline sihtfinantseerimine	35	0	197	502	110	0	844
Kulum ja allahindlus	0	-1 035	-298	-959	-95	0	-2 387
Mahakandmine jääkväärtuses	0	-5	-188	-18	0	0	-211
Üle antud mitterahaline sihtfinantseerimine jääkväärtuses	-1	-159	0	0	0	0	-160
Überklassifitseerimine	0	1 921	0	0	0	-1 921	0
Jääkväärtus 31.12.2014. a	1 511	19 579	893	3 093	336	1 859	27 271
Seisuga 31.12.2013.a							
Soetusmaksumus	1 410	24 104	3 279	5 744	812	2 258	37 607
Kogunenud kulum	0	-6 546	-2 097	-2 764	-532	0	-11 939
Seisuga 31.12.2014. a							
Soetusmaksumus	1 511	26 994	3 268	6 770	948	1 859	41 350
Kogunenud kulum	0	-7 415	-2 375	-3 677	-612	0	-14 079

2014. aastal kanti maha kasutuskõlbmatu põhivara soetusmaksumusega 277 tuhat eurot ja akumulieeritud kulumiga 66 tuhat eurot (2013. a 313 tuhat eurot ja akumulieeritud kulumiga 274 tuhat eurot).

Lõpetamata tööde ja ettemaksetena kajastatakse renoveerimisel olevate hoonete ja rajatiste parendused.

Lisa 9 Immateriaalne põhivara

tuhandetes eurodes

	Kokku
Jääkväärtus seisuga 31.12.2013. a	21
Kulum ja allahindlus	-17
Jääkväärtus seisuga 31.12.2014. a	4
Soetusmaksumus 31.12.2013	68
Kogunenud kulum 31.12.2013	-47
Soetusmaksumus 31.12.2014	68
Kogunenud kulum 31.12.2014	-64

Immateriaalse põhivarana on kajastatud arvutiprogrammide litsentsid.

Lisa 10 Võlad tarnijatele

tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember

	2014	2013
Võlad tarnijatele toodete ja teenuste eest	534	350
Võlad tarnijatele põhivara eest	212	277
Võlad tarnijatele kokku	746	627

Kirjel „Võlad tarnijatele“ kajastuvad lühiajalised kohustused toodete ja teenuste eest tarnijatele ja lepingulised maksed.

Lisa 11 Võlad töövõtjatele

tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember

	2014	2013
Puhkusetasude kohustus	150	169
Muud võlad töövõtjatele	6	5
Võlad töövõtjatele kokku	156	174

Lisa 12 Maksukohustused

tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember

	31.12.2014		31.12.2013	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks	0	17	0	5
Sotsiaalmaks	0	6	0	6
Tulumaks	0	7	0	5
Kokku maksukohustused	0	30	0	16

Lisa 13 Saadud ettemaksed ja muud kohustused

tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember

	2014	2013
Järgmise perioodi tulu hoonestusõigusest	4	4
Sihtfinantseerimise kohustus	3 505	2 951
Muud kohustused	2	2
Saadud ettemaksed kokku	3 511	2 957

Sihtfinantseerimise kohustusena kajastatakse riigieelarveliste eraldiste kasutamata jääki vastavalt Kaitseministeeriumiga sõlmitud eraldiste lepingule summas 3 505 tuhat eurot (2013. a 2 951 tuhat eurot).

Kirje „Muud kohustused“ kajastab tagatistasusid.

Lisa 14 Pikaajalised kohustused

tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember

	2014	2013
Kohustused ostetud põhivara eest	0	8
Muud pikaajalised võlad	205	209
Pikaajalised kohustused kokku	205	217

Kirje „Kohustused ostetud põhivara eest“ kajastab järelmaksu, ühe kinnistu moodustamisel ostueesõigusega ehitiste juurde teenindusmaa erastamisel, mis tasuti 2014. aastal.

Kirje „Muud pikaajalised võlad“ kajastab 3 objekti hoonestusõiguse tasu, vastavalt "Hoonestusõiguse ja ostueesõiguse seadmise lepingutele".

Lisa 15 Kasutusrendid

tuhandetes eurodes, aasta kohta

Kaitseliit kui rendileandja

	2014	2013	
Kasutusrenditulu	84	94	
Järgmiste perioodide renditulu mittekatkestatavatest rendilepingutest	36	42	
	31.12.2014	31.12.2013	
12 kuu jooksul	36	42	
Rendile antud varade bilansiline jäähmaksumus	440	596	
	Kinnisvara- investeeringud	Muud varad	Kokku
Seisuga 31.12.2014	203	237	440
Seisuga 31.12.2013	346	250	596

Kinnisvarainvesteeringuna on kajastatud hoonestusõiguse seadmise lepingute alusel viis objekti jäähmaksumuses (116 tuhat eurot), maa ja hoonete osad 87 tuhat eurot (2013. a 230 tuhat eurot), mida renditakse välja avalikku sektorisse mittekuuluvatele üksustele. Muude varade all kajastatakse materiaalsel põhivara, mida kasutatakse enda põhitegevuse tarbeks, kuid on lühiajaliselt antud ka kasutusele (lasketiirud, lennurajad, saalid jms).

Kaitseliit kui rentnik

	2014	2013
Kasutusrendikulu	272	236
Järgmiste perioodide rendikulu mittekatkestatavatest rendilepingutest	412	186
	31.12.2014	31.12.2013
12 kuu jooksul	136	144
1-5 aasta jooksul	276	42

2014.a oli sõidukite kasutusrendilepingutest tulenev rendikulu kokku 184 tuhat eurot (2013. a 148 tuhat eurot) ja ruumide kasutusrendilepingutest tulenev rendikulu kokku 88 tuhat eurot (2013. a 88 tuhat eurot).

Lisa 16 Seotud osapooled

Seotud osapoolteks on Kaitseliidu keskorganite (keskkogu, vanematekogu, keskjuhatus, keskrevisjonikomisjon) liikmed ja nende lähedased pereliikmed ning nimetatud isikute poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted. Seotud osapoolte ettevõtetelt osteti teenust 8 tuhande euro eest (2014.a 6 tuhat eurot). Bilansikuupäeva seisuga puuduvad nõuded, kohustused ja lepingulised suhted seotud osapooltega.

Keskorganite liikmed ei ole saanud töötasu seoses kuulumisega keskorganitesse ning nendega ei ole tehtud tehinguid.

Arvestatud tasud

tuhandetes eurodes, aasta kohta

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Keskorganite liikmete töötasu	592	422
Keskorganite liikmete kulude kompenseerimine	2	5

KESKJUHATUSE ALLKIRJAD 2014. MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Käesolevaga kinnitame Kaitseliidu 2014. aasta majandusaasta aruandes esitatud andmete õigsust:

Brigaadikindral Meelis Kiili   juhatuses esimees   */allkirjastatud digitaalselt/*

Kolonel Ilmar Tamm   juhatuses liige   */allkirjastatud digitaalselt/*

Olavi Tammemäe   juhatuses liige   */allkirjastatud digitaalselt/*

Teet Kurs   juhatuses liige   */allkirjastatud digitaalselt/*

Marek Ranne   juhatuses liige   */allkirjastatud digitaalselt/*

SÖLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

SÖLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Kaitseliidu keskkogule

Oleme auditeerinud kaasnevat Kaitseliidu raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31. detsember 2014, tulemiaruanne, rahavoogude aruannet ja netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta ning lisasid, mis sisaldavad aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat informatsiooni.

Juhtkonna kohustus raamatupidamise aastaaruande osas

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga ning sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Vandeaudiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada oma auditi põhjal arvamust selle raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime oma auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (Eesti). Nende standardite kohaselt on nõutav, et oleme kooskõlas eetikanõuetega ning planeerime ja viime auditi läbi omandamiseks põhjendatud kindluse selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne on olulise väärkajastamiseta.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnaõtjate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali hankimiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Valitud protseduurid sõltuvad vandeaudiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Nende riskihinnangute tegemisel võtab vandeaudiitor arvesse sisekontrolli, mis on relevantne majandusüksuse raamatupidamise aastaaruande koostamisel ja õiglasel kajastamisel, kavandamiseks antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamise eesmärgil majandusüksuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab samuti juhtkonna poolt kasutatud arvestuspoliitika asjakohasuse ja tehtud arvestushinnangute põhjendatuse ning ka raamatupidamise aastaaruande üldise esitusviisi hindamist.

Usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie auditiarvamusele.

Arvamus

Meie arvates kajastab raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistel osades õiglaselt Kaitseliidu finantsseisundit seisuga 31. detsember 2014 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

/digitaalselt allkirjastatud/

Laile Kaasik
Vandeaudiitor, litsents nr 511

BDO Eesti AS
Tegevusluba nr 1
A. H. Tammsaare tee 47, Tallinn 11316

Tallinn, 29. aprill 2015

TEGEVUSALADE LOETELU

tuhandetes eurodes, aasta kohta

EMTAK kood	Tegevusala	2014	2013
84249	Muud avaliku julgeoleku ja korrakaitsega seotud tegevused	121	98
68201	Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	342	269
85599	Muu mujal liigitamata koolitus	69	59
58141	Ajakirjade jm perioodika kirjastamine	5	5
84119	Mujal liigitamata riigi haldustegevus	38	34
Kokku tegevusalad		575	465

Kavandatavad tegevusalad aruandeperioodiks 01.01.-31.12.2015

84249	Muud avaliku julgeoleku ja korrakaitsega seotud tegevused
68201	Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus
85599	Muu mujal liigitamata koolitus
58141	Ajakirjade jm perioodika kirjastamine

